

30.11.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto kaupunginhallitukselle toivomusponnosta, joka koskee yliopistotasaisen tutkimuksen teettämistä ulkoistamiskokeilun vaikutuksista terveysasemapalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen

HEL 2020-007848 T 00 00 03

Sosiaali- ja terveystoimiala antaa valtuutettu Mia Haglundin terveysasemapalvelujen ulkoistamiskokeilun vaikutusten arviointia koskevasta toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto oikeutti 10.6.2020 (§ 158) sosiaali- ja terveyslautakunnan toteuttamaan terveysasemapalvelujen määräaikaisen hankinnan kahdella alueella. Hankinta on suunniteltu toteutettavan Kannelmäen ja Helsingin keskustan alueilla neljän vuoden sopimuskaudella ja kahdella yhden vuoden mittaisella optiokaudella.

Asian valmistelu on meneillään ja kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot päätettäneen sosiaali- ja terveyslautakunnan 1.12.2020 kokouksessa.

Toiminnan toteutumisen seurannasta hankinnan suunnitelmassa todetaan, että ulkoisen palveluntuottajan terveysasemia seurataan samalla seurantamallilla ja samoin mittarein kuin sosiaali- ja terveystoimialan omia terveysasemia. Näitä mittareita ovat muiden muassa palvelujen saatavuus, takaisinsoitto, asiakaskokemus ja terveys- ja hyvinvointi -indikaattoreiden riskirajat. Terveysaseman kiirettömään hoitoon pääsyä kuvaavan mittarin (T3) lisäksi terveysaseman hoitotakuun toteutumista ja toimivuutta mitataan kolmella muulla mittarilla, jotka ovat: ensi- kontaktissa toteutunut hoito, kiireellisen hoidon toteutuminen ja kiireettömän hoidon toteutuminen.

Kaupunginvaltuuston hyväksymään suunnitelmaan sisältyivät myös seuraavat kilpailutetun toiminnan toteutumisen arviointia koskevat sosiaali- ja terveyslautakunnan 17.12.2020 (§ 318) edellyttämät menettelyt sekä valmistelussa niille määritellyt toteutustavat:

1. Ulkoistetun terveysaseman toimintaa ja tuloksia seurataan tiiviisti vuosittain. Suoritetaan sopimuskauden puolivälitarkastelu, joka tuodaan lautakunnalle tiedoksi.

Toteutus: Aseman raportointimalli ja vaaditut mittarit määritetään osana sopimusta. Lähtökohtana on sama seurantamalli ja -mittarit kuin omalekin toiminnalle. Valmistelussa ja hankintamenettelyssä huomioidaan puolivälitarkastelu.

30.11.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

2. Ulkoistetun terveysaseman suoriutumista ja toimintatapoja verrataan kaupungin omien terveysasemien tuotantoon kolmannen puolueettoman osapuolen taholta.

Toteutus: Hankitaan puolueeton analyysi aseman toiminnasta tietyin ennalta sovituin aikaväleihin. Vertailuun määritetään hankintamenettelyn yhteydessä omat referenssiasiemat.

3. Palveluntuottajan tulee sitoutua vertailuun ja auttaa parhaiden käytäntöjen siirtämisessä kaupungin omaan tuotantoon takaamalla soveltuva avoimuus ja läpinäkyvyys omaan toimintaansa.

Toteutus: Avoimuus ja parhaiden käytäntöjen jakaminen varmistetaan valintakriteereissä ja sopimuksessa. Tarjoajilta edellytetään suunnitelmaa yhteiskehittämisen toteutuksesta.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että terveysasemapalvelujen määrällä hankinnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi on erittäin tärkeää. Hankinnan suunnitelmaan sisältyykin edellä kuvattu toiminnan toteutumisen seuranta, joka sisältää useita eri menetelmiä ja mittareita.

Sosiaali- ja terveystoimiala pitää tärkeänä, että arvioinnin sisältöä ja menetelmiä tarkennetaan hankintaprosessin edetessä. Tarkennuksissa on syytä ottaa huomioon myös ponnessa mainitut näkökohdat, joiden mukaan arvioinnissa tarkastellaan vaikutuksia terveysasemapalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen koko kaupungin tasolla, sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatioon, haavoittuvien ryhmien palveluihin sekä yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa eri kaupunginosien ja kaupunkilaisten välillä.

Arvioinnin toteuttamiseen voidaan hankkia myös tieteellisen tutkimuksen periaatteita noudattava tutkimus tai muu vastaava selvitys. Terveysasematoiminnan ulkoistuksia on Suomessa toteutettu aikaisemminkin ja niiden toimivuudesta ja tuloksista on tehty erilaisia selvityksiä. Osa näistä on yliopistotasoisia. Voidaan olettaa, että sopivia tutkimustahoja tai selvityshenkilöitä on mahdollista löytää.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suunnitellun hankintamallin yhtenä tavoitteena on parantaa terveysasemapalvelujen saatavuutta ja näin sujuvoittaa asukkaiden pääsyä hoitoon. Näin toteutuessaan hankinnalla voidaan olettaa olevan myönteisiä vaikutuksia sen piirissä olevien asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Toiminnan toteutumisen monipuolisella ja asianmukaisella arvioinnilla voidaan selvittää missä määrin tavoite on toteutunut.

Lausuntopyyntö

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

30.11.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Oikeuttaessaan sosiaali- ja terveyslautakunnan toteuttamaan terveysasemapalvelujen määräaikaisen hankinnan (10.6.2020, § 158) kaupunginvaltuusto samalla hyväksyi Mia Haglundin seuraavan toivomusponnen: Mikäli hankinta käynnistyy, selvitetään mahdollisuutta teettää yliopistotasoinen tutkimus, jolla arvioidaan ulkoistamiskokeilun vaikutuksia terveysasemapalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen koko kaupungin tasolla, sote-palvelujen integraatioon, haavoittuvien ryhmien palveluihin sekä yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa eri kaupunginosien ja kaupunkilaisten välillä.

Toivomusponnosta on pyydetty sosiaali- ja terveystoimialan lausunto kaupunginhallitukselle 1.12.2020 mennessä.

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Juha Jolkkonen
sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja